ەڭبەكشىلدىگىنە سۇيەنىپ كەدەيلىك قالپاعىن الىپ تاستاپ، بايۋ جولىنا ئۇتۇسپ پارتياعا العىس ايتتى

ـــ مەملەكەتتىك كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ سىلىعى ەكپىندەي بلگەرىلەۋ سىلىعىنداڭ يەگەرى ئماتسادي تۇرسىن تۇرالى

□ ئتىلشىمىز لي شيڭ

ئتۇرلى سەبەپتەرمەن وتباسى جوقشىلىقتا قالسا دا، كۇتپ وتىرماي، يەك سۇيەمەي، ئوزدىنىڭ قاجىرلى ەڭبەگىمەن تاعدىرىن وزگەرتۋگە قۇلشىنىپ، كەدەيلىك قالپاعىن الىپ تاستاعان ادام ـ دار بار.

شينجياڭ ئوندىرىس ـ قۇرىلىس بيۋىتۋانى 14 ـ شىسى 225 ـ تۋانى لايسۋ قىستاعىنداڭ تۇرعىنى ئماتسادي تۇرسىن انە سولاردىڭ ئبىرى. 1964 ـ جىلى تۋعان ئماتسادي اعاششى بولعان، ەگىن دە ەككەن، سىر دا باققان ناعىز شارۋا، ول ئوزىنىڭ قۇلشىنىسىمەن وتباسىنداعىلاردى جاقسى تۇرمىسقا جەتكىزۋدى ارماندادى. ئبىراق، ئماتسادىدىڭ قىزى 10 نەشە جاسىندا سۇيەك بوساۋ ناۋقاسىنا شالدىعىپ، قالىپتى ئجۇرىپ ـ تۇرۋدان قالادى، 10 نەشە جىل اۋرۋ ەمدەتۋ اۋەلدە قينىشىلعىن بار وتباسى ئۇشىن جىعىلعان ۇستىنە جۇدىرىق بولىپ تىەدى. 2017 ـ جىلى ارحيۆ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلعان كەدەي وتباسى بولىپ تانىلعان سوڭ، ئماتسادي شىنىڭ، تۇانىنىڭ ىنتالاندىرۋىندا جانە سۇيەمەلدەپ كومەكتەسۋىندە، ەڭبەكشىل قوس قولىمەن تاعدىرىن وزگەرتۋگە بەكىدى.

ئماتسادي وتباسىنا كومەكتەسۋ ئۇشىن، "ۇعسۋ، تيمدىلىك جاساۋ، توعىسترۋ" بويىنشا قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اترەتى مەن قىستاق "ەكى كوميتەتى" ونى ەكولوگيالىق ورماندى قورعاۋشى ەتۇدى ۇيعارادى، ايىنا الاتىن 1500 يۇان ەڭبەكاقى ئماتسادي وتباسىنىڭ شۇعىل قاجەتىن شەشتى. ەكولوگيالىق ورمان قورعاۋشىسى ورىندا ئماتسادي جاۋاپكەرشىلىكتى مۇقيات ارقالاپ، قىزمەتتە ۇزدىك ناتيجەگە قول جەتكىزدى.

2018 ـ جىلدىڭ باسىندا، كەدەي وتباسلاردىڭ كىرىسىن ارتتىرۋىنىڭ قيىن بولۋى ماسەلەسىن شەشۋ ئۇشىن، لايسۋ قىستاعىنىڭ "ەكى كوميتەتى" قاراستى اۋماقتاعى كەدەي وتباسلارىن اداقتاپ شعىپ، ئماتسادىدىڭ باعمىشىلىق كاسىبىن دامىتقىسى كەلگەنىمەن قارجىسى تاپشى بولىپ وتىرعانىن ئبىلىپ، قىزمەت اترەتى ونىڭ ۇيىنە كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋگە ارنالعان 200 شوجە اپارىپ بەرەدى. 4 ايدان كەيىن، ئماتسادي باققان شوجەلەر 85 يۇاندىق جاقسى باعامەن ساتىلىپ، 10 مىڭ يۇاننان اسا كىرىس كىرگىزدى. پايدانىڭ ئدامىن تاققان ئماتسادي كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋگە ارنالعان ئوسىمى قازىنادان تولەنەتىن نەسيەگە ئوتىنىش بەرىپ، باعمىشىلىق كولەمىن كەڭەيتىپ، ارمانى ورىندالىپ، كەدەيلىكتەن قۇتىلادى. قازىر ول السى ـ جۇىققا تانىمال تاۋىق باعۋدىڭ شەبەرىنە اينالىپ، كەدەي وتباسلاردىڭ ۇيرەنۋ ۇلگىسى بولىپ وتىر. 2019 ـ جىلى ئماتسادي ئبىر جولدا 2000 شوجە، 15 قوي، 2 سىىر ساتىپ الدى، بيىل ونىڭ كىرىسى 60 مىڭ يۇانعا جەتەدى دەپ مەجەلەنۇدە.

بايۋ جولىنا تۇسكەن ئماتسادي قىستاقتاعى كومەككە مۇقتاج ادامدارىدى ۇمىت قالدىرعان جوق. 2018 ـ جىلدىڭ سوڭىندا، ول قىستاقتاعى سۇيەنشى جوق قارتتارعا مىندەتتى قارايلاسا باستادى، ولارمەن بىرگە تۇرىپ، بىرگە تاماقتاندى، ايەلى قارتتاردىڭ كيىم ـ كەشەگىن جۇىپ بەرسە، قىزى قارتتاردىڭ تاماعىن دايىندادى. 225 ـ تۋان پارتكومى، قىستاق "ەكى كوميتەتى" بۇل نىستەن حابار تاپقان سوڭ، قىستاقتا سۇيەنشى جوق قارتتارعا كۇندىز قارايلاسۋ ورتالعىن قۇرۋدى ۇيعارىدى، ئماتسادي ىرىقتىلىقپەن ورتالىقتىڭ جۇمىسىن جۇرگىزۋگە جاۋاپتى بولۋدى تالاپ ەتتى.

ئماتسادىدىڭ كۇشتى تالاپ ەتۋىندە، سۇيەنشى جوق قارتتارعا كۇندىز قارايلاسۋ ورتالعى ونىڭ ۇيىنەن اشىلدى. قازىر قارايلاسۋ ورتالعىنا ئار كۇنى 40تان استام قارت كەلىپ تاماقتانىپ، دەمالادى، ئماتسادي وتباسى قارتتارعا قارايلاسۋدى ئوز جاۋاپكەرشىلىگىمىز دەپ ئبىلىپ، ئاربىر قارتقا قالتقىسىز قامقورلىق كورسەتىپ كەلەدى.

قازىر ئماتسادىدىڭ وزىنە سەنىمى مەعىم. ول اسەرلەنە بىلاي دەيدى: "مەنى بۇگىنگىدەي تاماشا تۇرمىسقا جەتكىزگەن پارتيا مەن ۇكىمەتكە راقىمەت. كومۇنيستىك پارتيا جاقسى! مەن قازىر بايىدىم، ەندى قوعامعا قارىمجى قايتارىپ، العىسىنى بىلەتىن ادام بولامىن!"

"تۇلپار مەكەنى"نىدە ىنتەرنەتتە قىزۋ قارسى الۋعا بولەنگەن مىندەتتى تۇردە بارىپ كورەتىن جەرلەر كوبەيدى

(باسى 1 ـ بەتتە)

جالپى حالىق بولىپ ساياحاتتى گۇلدەندىرۋ" دىڭ 9 ۇلكەن ارەكەت جوسپارى»، «موڭعۇلكۇرە اۋدانىنىڭ ساياحات سالاسىنداعى ناقتى ەكونوميكانىڭ دامۇىن سۇيەمەلدەۋ جونىندەگى پىكىر»لەر، «موڭعۇلكۇرە اۋدانىنىڭ ساياحات شارۋاشىلىعىنىڭ دامۇىن جەتەكتەۋ قارجى ـ نسانداردىن اتقارۋ جوبالارى» سياقتىلار قامتىلدى.

ئتۇرلى قىزمەتتەردىڭ تىعىلىقتى تياناقتانۇىن بلگەرىلەتۋ ئۇشىن، موڭعۇلكۇرە اۋدان، اۋىل، قىستاق 3 دارەجە تۇتاس وڭىرلىك ساياحاتتىڭ دامۇىن بىرگە يگەرەتىن جۇيە ورناتىپ، تۇتاس وڭىرلىك ساياحاتتىڭ تۇتاس ئوڭىردى قامتۇىن، بارلىق قۇرىلمدى قامتۇىن بلگەرىلەتتى.

■ قۇرىلعىلاردى كەمەلدەندىرىپ، ستەرەولدى ورنالاسترۋ جاسادى

ساياحات شارۋاشىلىعىنىڭ قاۋىرت دامۇىن جۇزەگە اسىرۋ ئۇشىن، ئسوز جوق، ەڭ الدىمەن بوگەتتى تالقاندىاۋ كەرەك. قۇلشىنۇ ارقىلى موڭعۇلكۇرە "ئۇشتىك قيىن بولۋى، ئبىردىڭ ىركىلىسىز بولماۋى" (دارەتحاناعا كىرۋدىڭ قيىن بولۋى، اۋتوكولىك توقتاتۋدىڭ قيىن بولۋى، جارماي قۇيۇدىڭ قيىن بولۋى، قول تەلەفون سيگنالىنىڭ ىركىلىسسىز بولماۋى) سياقتى ساياحاتتىڭ دامۇىن تەجەيتىن بوگەتتەردى ىركەس ـ تىركەس تالقاندىاپ، ساياحات قىزمەت وتەۋ قۇرىلعىلارى ۇزدىكسىز كەمەلدەنە ئتۇستى.

"ئوز اۋتوكولىگىمىزبەن موڭعۇلكۇرەگە بارماقشى بولىپ، قۇلجا ـ موڭعۇلكۇرە تاس جولىنا شعا بەرە ساياحاتتىڭ باستالعانىن بايقادىق. جول بويى كوركەم سۇرەتتەي كورىنىستەرگە كوز سۇارىپ وتىردىق. جول بويىنداعى قىزمەت وتەۋ قۇرىلعىلارى دا ئبىرشاما كەمەلدى ەكەن، قاتەرلى جول بولكتەرىندە ساقشى اۋتوموبيلى الدىمىزدا جول باستاپ وتىردى، جولداعى كەيبىر كورىنىستىك جەرلەرگە كوپتەگەن كورىنىس تاماشالاۋ تۇيىندەرى سالىنىپ، اۋتوكولىك توقتاتىپ، سۇرەتكە تۇسۋگە قولايلىلىق جاسالىپتى. قاراڭىز، مىناۋ ئبزدىڭ جولدا تۇسىرگەن سۇرەتتەرىمىز"، ـ دەيدى جۇىردا بەيجيڭنەن كەلگەن ساياحاتشى سۇڭ ۇي.

موڭعۇلكۇرە بلگەرى ـ كەيىندى ساياحاتتىق ۇلكەن اينالما جەلىسىنەن ۇشەۋىن، تاڭداۋلى كشى اينالما جەلىسىنەن 12سىن اشىپ، ساياحاتشىلارعا قىزمەت وتەۋ ورتالعىنان 10ىن، ساياحاتتان كەڭەس بەرۋ جانە قىزمەت وتەۋ تۇيىننەن 165ىن، جالپىلىق قىزمەت وتەۋ ـ توقتاتۋ تۇيىننەن 60ىن قۇرىپ، قشى گۇلى اتىزىن بويلاي سازدادۋت جەر باقشاسىنا باراتىن "كەمپىرقوساق داڭعىلىن" سالدى. قازىر مىڭ بويالۋلى كەمپىرقوساق داڭعىلى ينتەرنەت جۇلدىزدارى مىندەتتى تۇردە بارىپ كورەتىن جەرىنە اينالدى.

■ دالما ـ ئدال ورنىن تۇراقتاندىرىپ، ەرەكشەلىگىن كورنەكتىلەندىردى

"جاقسى شاراپ تا كوشەنىڭ تۇكپىرىندە قالسا قادىرسىز بولادى". ساياحات ماركاسىنىڭ نقپال كۇشىن كەڭەيتۋ ئۇشىن، موڭعۇلكۇرە ساياحات جەلىسى ونىمدەرىنىڭ ورنىن دالما ـ ئدال تۇراقتاندىرىپ، دەن قويا جوبالاپ، ساياحاتتى ۇگىتتەۋ ـ تانىستىرۋ تەبىنىن ۇزدىكسىز ارتتىردى. ساياحاتتى تانىستىرۋ شاعىن بولىمشە اترەتىن قۇرىپ، دومبىرا شەرتىپ، شوپان جىرىن تاملجىتا ايتىپ، سىرتقا شعىپ ساياحاتتى تانىستىرىپ، بەيجيڭ، شاڭحاي، گۋاڭدۇڭ سياقتى ساياحاتشى قاينارىنا بارىپ، 140تان استام رەت ارناۋلى تانىستىرۋ جاسادى.

تۇتاس وڭىرلىك ساياحاتتىڭ مول بايلىعىنا سۇيەنگەن موڭعۇلكۇرە اۋدانى كوك تەڭىز، اقشا بۇلت جولى، جايلاۋ كوركى جولى، تۇلپار شابىتى جولى، اۋىل كورىنىسى جولى سياقتى 4 كورىنىس كاريدورلى جولىن قۇردى. اۋىل ـ قىستاقتىڭ مول ساياحات بايلىعى مەن وزگەشە ۇلتتىق سالت ـ سانا مادەنيەتىنە سۇيەنىپ، قۇرىلىس ۇلگىسى، سايكەستى قۇرىلعى سياقتى جاقتاردا "ئبىر قىستاقتا ئبىر مارگا"، "ئبىر قىستاقتا ئبىر كورىك" بولۋ نەگىزگى تاقىرىبىن كورنەكتىلەندىرىپ، ساياحاتشىلاردىڭ قاجەتىنە قاراي ەرەكشە ساياحات قيىمىلدارىن جوبالاپ، ات ونەرى جازعى لاگەرى، ات ئمىنىپ كورىنىس تاماشالاۋ، بالالارمەن بىرگە سەزىنىپ ساياحاتتاۋ سياقتى ات ئمىنۇدى سەزىنۇ قيىمىلدارىن جولعا قويدى؛ جابايى بۇلدىرگەن تەرۋ ئوڭىرى، ورماندا ساڭىراۋقۇلاق تەرۋ ئوڭىرى قاتارلى ەرەكشە ساياحات سەزىنۇ ئوڭىرىن تۇلعالادى؛ علمي زەرتتەۋدى سەزىنۇ جەلىسى، ەرەكشەلىككە يە جەكە اۋتوكولىكپەن ساياحاتتاۋ قونالقى جەرى جانە جوعارى ورەدەگى ۇيشە اۋتوكولىكپەن سەزىنۇ ئوڭىرى سياقتى جاڭاشا ساياحات ئتاسلىن جوبالادى. ەرەكشەلىگىنە قاراي پارىقتاندىرىپ ورنالاسترۋدى جۇزەگە اسىرىپ، تۇتاس وڭىرلىك ساياحات نىسانالى جەرىن تۇلعالاپ، ساياحاتشىلاردىڭ قالىپ قالۋىنا، زەردەگىپ قالماۋىنا مۇمكىندىك جاراتتى.

■ توعىسترۋدى كۇشەيتىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدى جەتەكتەدى

ساياحات ـــ جەتەكتەۋ، توعىسترۋ سىپاتى ەرەكشە كۇشتى كاسىپ، موڭعۇلكۇرە اۋدانى تۇتاس وڭىرلىك ساياحاتتى بلگەرىلەتۋدى حالىقتا تىيمدىلىك جاساۋ، حالىقتى اۋقاتتاندىرۋ ساياساتىن تياناقتاندىرۋدىڭ ماڭىزدى دانەكەرى ەتپ، ساياحات كاسىبىنىڭ تۇتاس وڭىرلىك بولۋىن، بۇكىل كاسىپ سالاسىندا بىرلەسپ قيىمىلداۋدى جۇزەگە اسىرىپ، توعىسپالى كاسىپ تىزبەگىن ورناتتى. "ساياحات+ماەدەنيەت كاسىبى"، "ساياحات+جىلقى شارۋاشىلىعى"، "ساياحات+وسى زامانعى اۋىل شارۋاشىلىعى"، "ساياحات+جاسىل ونەركاسىپ"، "ساياحات+سالاماتتىق ـ كۇتىنۇ كاسىبى" سياقتىلار بىرتىندەپ قالىپتاستى.

موڭعۇلكۇرە اۋدانى قاراسۋ قالاشعى اقشي قىستاعى موڭعۇلكۇرە اۋدانىنداعى مالشىلار قونىستانعان ئتۇيىن، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ كىرىسى جالاڭ ەدى، ساياحات ۇلتتىق سالت ـ سانا قىستاعىنىڭ قۇرىلۋى اقشي قىستاعىن شت جاڭا بەينەگە ەنگىزدى. قىستاق تۇرعىنى الارحان ەسەنبەك وتباسى بۇرىن مال باعۋمەن تىرشىلىك ەتەتىن، جىلدىق كىرىسى 20 مىڭ يۇانعا دا جەتپەيتىن. كەيىن ساياحات كورىنىس وڭىرىنەن پايدالانىپ، اۋىل ـ قىستاق ساياحاتىن دامىتىپ، شوپان جىرى ەرەكشە ساياحاتىمەن 3 اي شۇعىلدانىپ 50 مىڭ يۇان كىرىس كىرگىزدى. قازىر مۇنىڭ بال ئدامىن تاتقان اقشي قىستاعىنىڭ قىستاق تۇرعىندارى كونسەرت اترەتى، مالشىلار ۇيىنە بارۋ ئتۇيىنى سياقتى ەرەكشە ساياحات نسانداردىن العا قويدى.

موڭعۇلكۇرە بلگەرىندى ـ كەيىندى 3 ساياحات ۇلگى قىستاعىن قۇرىپ، تۇيىندەر ارقىلى جالپىنى بلگەرىلەتىپ، ساياحات كاسىبى ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ قىزمەتىن ۇزدىكسىز بلگەرىلەتىپ، ساياحات بويىنشا قىزمەت وتەۋدى جاقسارتۋ ارقىلى كەدەيلىكتەن ارىلىپ، اۋقاتتانۋ ورايىن جاراتىپ، كەدەي جان سانىنىڭ باسقا كاسىپ سالاسىنا ويىسىپ جۇمىستانۇىن بلگەرىلەتتى. قازىر ساياحات ارقىلى حالقتى اۋقاتتاندىرۋ بويىنشا جيىنى 15 ۇلگى ئتۇيىننەن قۇرىپ، 120دان ارتىق ساياحات كۇتىپ الۋ ئتۇيىننىڭ جالپى بەتتىك دارەجەسىن جوعارىلاتىپ، جاڭالاۋعا كومەكتەستى.

بيىل 1 ـ ايدان 9 ـ ايعا دەيىن، موڭعۇلكۇرە اۋدانى ساياحاتشىلاردان جيىنى 3 ميللىون 58 مىڭ 200 ادام ـ رەت قابىلداپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 67% ارتتى، ئبىر ميلليارد 980 ميللىون يۇان ساياحات كىرىسىن كىرگىزىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 210% ارتتى. جىل باسىنان بەرى، ساياحات بويىنشا قىزمەت وتەۋگە قاتىناسقان ەگىنشى ـ مالشىلاردىڭ جان باسىندىق تازا كىرىسى 13 مىڭ 300 يۇان بولىپ، تۇتاس وڭىرلىك ساياحات كاسىپ تىزبەگى ارقىلى 40 مىڭنان ارتىق ادامدى جۇمىستاندىرىپ، ساياحات كاسىبىنىڭ جەتەكتەۋى ارقىلى 2600دەن ارتىق كەدەي وتباسىنىڭ كىرىسىن ارتتىرۋدىڭ تىكەلەي جۇزەگە اسىرىپ، مۇنان تىكە يگىلىكتەنگەن كەدەي بۇقارا 7800دەن استى.

ۇلتتار ىنتىماعىن كوكەيىنە ۇيالاتتى

مەملەكەتتىك ۇلتتار ىنتىماعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى جەكە قايسار مامەتيمەن جونىندە

□ ئتىلشىمىز ميهىرگۇل عوپۇر

"مەن داڭقتى قاستەرلەيمىن، ئاربىر قاراپايىم ئىستى تىڭعىلىقتى ويداعىداي ىستەپ، ۇلتتار ىنتىماعىن ويداعىداي بەكەمدەيمىن، دامىتامىن". 10 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى ئوزىنىڭ مەملەكەتتىك ۇلتتار ىنتىماعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى جەكە اتاعىنا يە بولعاندىعىن اۋىزعا العاندا، ئۇرىمجى قالالىق ۇلت، ئدىن ىستەرى مەكەمەسى ۇلت ىستەرى 1 ـ باسقارماسىنىڭ باسشىسى قايسار مامەتيمىننىڭ سوزىنەن العىس جانە مىزعماس تاباندىلىق اڭعارىلادى.

2005 ـ جىلى قايسار اسكەري مىندەتتەن بوساپ، كاسىپ اۋىستىرعاننان كەيىن، بلگەرىندى ـ كەيىندى ئۇرىمجى قالاسى تيانشان رايونى جەڭىس جولى ئمالى باسقارماسىندا، بايگە الاڭى اۋماعىن باسقارۋ كوميتەتى الەۋمەتتىك اۋماعىندا قىزمەت ىستەدى، قىزمەتتەگى بەينەسى كورنەكتى بولعاندىقتان، ئۇرىمجى قالالىق ۇلت، ئدىن ىستەرى مەكەمەسىنە قىزمەت اۋىستىرادى. قايسار اسكەري مىندەتتەن بوساعانمەن، بۇرىنعى قالپىن وزگەرتپەي سەرتىن ەستە بەرىك ساقتاپ، مەيلى قاندىاي قىزمەت ىستەسە دە، شوگەلدىكپەن، مۇقيات جاڭاۋاپتى بولا ىستەدى، قانشاما ۇلكەن قينىشىلىق بولسا دا، ول ىرىقتىلىقپەن جەڭە ئبىلدى، قاي ـ قاشان دا بەلسەندى، ىرىقتى، جاپا ـ ماشاقاتتان قورىقپايتىن، ەرجۇرەك تە قايسار اسكەري ستيلىن ساقتادى.

"بالا كۇنىمنەن تارتىپ قازىرگە دەيىن، مەن ئار ۇلت سەرىكتەرىممەن، ساباقتاستارىممەن، كاسىپتەستەرىممەن بىرگە ەرجەتىپ، بىرگە ۇيرەنىپ، بىرگە جۇمىس ىستەپ، ئبىر تۇعان تۇىسقاندىاي سۇيىسپەنشىلىك ورناتتىم. ۇلتتار ىنتىماعى ئار ۇلت حالقىنىڭ جانى، ئبىز،ئسوزسىز، ۇلتتار ىنتىماعىن كوز قاراشعىمىزداي قورعاۋىمىز، ۇلتتار ىنتىماعىن ومىرىمىزدەي قاستەرلەۋىمىز كەرەك". قايسار وسىلاي ايتتى ئارى وسىلاي ىستەدى، اسىرەسە، ئدىن ىستەرىن باسقارۋ قىزمەتىمەن شۇعىلدانعانىنان بەرى، ونىڭ ۇلتتار ىنتىماعى جونىندەگى تۇسىنىگى ەن سولتۇستىگىندە گۇلدەر جايقالا اشىلدى اناعۇرلىم تەرەڭدەدى.

ۇلت، ئدىن ىستەرى قىزمەتىن ويداعىداي ىستەۋدە مول ۇلت، ئدىن قىزمەتى نازارىيالىق بەلمەدەرى بولماعاندا قىزمەتتى ويداعىداي ورىنستەتۋ مۇمكىن ەمەس. قايسار ەگجەي ـ تەگجەيلى ۇيرەنۋ جوسپارىن جاساپ، شي جينپيڭنىڭ جاڭا ئداۋىر جۇڭگوشا سوتسيالىزم يدەياسىن جانە پارتىيانىڭ ۇلت، ئدىن ساياساتىن مۇقيات ۇيرەنىپ، ئار ۇلتتىڭ سالت ـ ساناسى، ادەت ـ عۇرپى سياقتىلاردى كەڭ كولەمدە يەلەدى.

" ئبىز، ئسوزسىز، تاباندىلىقپەن ۇيرەنۋدەمىز، ۇنەمى مي جۇمساپ، ۇنەمى وي جۇگىرتىپ، يدەيادا، ساياسيدا، ارەكەتتە قاي ـ قاشان دا شي جينپيڭ جولداستى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كوميتەتىمەن وسكەلەڭ ئبىر اۋىزدىلىقتى ساقتاپ، ۇلكەن دۇرىس ـ ۇلكەن بۇرىس ماسەلەسىندە قاشاندا تۇرعىمىز بەرىك، تۇىمىز ايقىن بولۋى كەرەك، تەك وسىلاي بولعاندا عانا، شەشۇشى ساتتەردە سىننان وتە الامىز"، ـ دەدى قايسار.

2016 ـ جىلى قايسار ئۇرىمجى قالالىسىنىڭ "ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعى"نا قاتىسقانى قىزمەتتەرىن ىستەۋگە اۋىسىپ كەلدى، قالىپتان تىس قالجىراعاندىقتان، ول جۇمىس ۇستىندە اۋدىرىپ قالدى. 2018 ـ جىلى اۋتونوميالى رايون "ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعى"نىڭ ناتيجەسىن باعالاعاندا، ئۇرىمجى قالاسى ئبارى ئۇرىمجىنىڭ ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ تاماشا جاعدايىندا، قايسارداڭ ەڭبەگى مەن قۇلشىنىسى بار ەكەندىگىن ايتتى.

"ۇلتتار ىنتىماعى قۇددى كۇن نۇرى، اۋا جانە سۋ سياقتى، بۇدان ايرىلساق ئومىر سۇرە الماىمىز. ۇلتتار ىنتىماعىن قورعاۋدى شىن مانىندە ارەكەتتە تياناقتاندىرۋىمىز كەرەك، مەن ۇزدىكسىز قۇلشىنا قىزمەت ىستەپ، ۇلتتار ىنتىماعىن كۇندەلىكتى تۇرمىستىڭ، قىزمەتتىڭ بارلىق بۇىنىندا تياناقتاندىرىپ، ۇلتتار ىنتىماعى گۇل اشتىرىپ، جايقالتامىن"، ـ دەدى قايسار.

تاريحي مادەني ەسكەرتكىشتەرگە "جان" ئبىتىردى

ـــ مەملەكەتتىك ۇلتتار ىنتىماعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى جەكە ساۋ فيميڭ تۇرالى

□ ئتىلشىمىز جيا چۇنشيا

"سالتانات ەتۇشىلەردىڭ ۇاكىلى رەتىندە، مەن تيان ـ انمىن مىنبەسىنە شعىپ، جاڭا جۇڭگونىڭ قۇرىلعاندىعىنىڭ 70 جىلدىعىن قۇتتىقتاۋ جيىلىسىنىڭ سالتاناتىن سول جەردىڭ وزىندە تاماشالاپ، وتانىمىزدىڭ قۇدىرەتتەنگەنىن سەزىنىپ، بويىمدى تەبىرەنۋ مەن ماقتانىش سەزىمى كەرنەدى". 10 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى مەملەكەتتىك ۇلتتار ىنتىماعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى جەكە اتاعىنىڭ يەگەرى، ئۇرىمجى قالالىق مۇراجاي كاسىپ باسقارۋ ئبولىمىنىڭ مەڭگەرۋشىسى ساۋ فيميڭ سالتاناتتى كورگەن كەزىن ەسىنە العاندا ئالى دە قاتتى اسەرلەنۇدە ەكەن.

مادەني ەسكەرتكىش، مۇراجاي قىزمەتكەرى رەتىندە، ساۋ فيميڭ ئتۇرلى شارالاردى قولدانىپ، اناعۇرلىم كوپ كادر ـ بۇقارانى مۇراجايعا كەلۇگە، مۇراجايدى سۇيۇگە باۋرادى. "كورەرمەندەر مۇراجايعا ئبىر رەت كەلسە، ئبىر رەت جاندى تاريحي ساباق العانىمەن بارابار، ولار قىمباتتى تاريحي مادەني ەسكەرتكىشتەردەن شينجياڭ تاريحىن، ۇلتتاردىڭ داڭقى تاريحىن، دىندەردىڭ وزگەرۋ تاريحىن جانە وركەنيەتتەردىڭ توعىسۋ تاريحىن دۇرىس تانىپ جەتەدى، شينجياڭ ەجەلدەن بەرى جۇڭگو تەررىتوريالىق ايرىلماس ئبىر بولىگى ەكەنىن، ئار ۇلت بىرگە اشىپ گۇلدەندىرگەن جانە ئوسىپ ـ ونگەن جەرى ەكەنىن، بۇل داۋىسسىز تاريحي شىندىق ەكەنىن ىشكەرىلەي تۇسىنەدى"، ـ دەدى ساۋ فيميڭ. 2018 ـ جىلى ساۋ فيميڭ ئۇرىمجى قالالىق مۇراجاي كاسىپ باسقارۋ تاراۋىمەن بىرگە، كوشپەلى كورمە تاقتاسىنان 60ىن جاساپ، جىلجىمالى كورمە اشىپ، شينجياڭ تاريحى جونىندە ۇگىت ـ لەكسيا جۇرگىزۋ سياقتى جۇمىستاردى ىستەيدى. ئتۇسىندىرۋشىنىڭ كورمە استارىنداعى حيكايانى انىق تۇسىندىرۋىنە مۇمكىندىك جاساۋ ئۇشىن، ول باسشىلارعا ارناۋلى تاقىرىپتىق كاسىپتىك تاربيەلەۋگە ۇيىمداستىرۋدى ئوتىنىپ، قاتىستى ماماندارىدى ۇسىنىس ەتىپ، شينجياڭنىڭ مادەني ەسكەرتكىشتەرى، تاريحي جازبالارى جونىندە ىشكەرىلەي تۇسىنىك جاساپ جانە جالپى جاقتان يگەرىپ، ئتۇسىندىرۋدى اناۋرلىم كەسىبىلەندىردى، ناقتىلاندىردى. 2018 ـ جىلى ول قىزمەتتەستەرىمەن بىرگە الەۋمەتتىك اۋماقتارعا، زاۋود ـ كەندەرگە، كاسىپورىندارعا ىشكەرىلەي بارىپ، 107 رەت كوشپەلى كورمە وتكىزەدى؛ بيىل 60تان استام رەت كوشپەلى كورمە وتكىزدى. مىنە وسىنداي جاندى، تىكە كورمە وتكىزگەن ۇگىت فورماسى قوعامنىڭ ئار سالاسىنىڭ كەڭ كولەمدە قارسى الۋىنا يە بولادى.

ساۋ فيميڭ تاعى شينجياڭنىڭ قىزىل تاريحىن اشۇعا ئمان بەرىپ، ئتىپتى دە كوپ جاستاردىڭ تاربيە الۋىنا مۇمكىندىك جاسادى. "شينجياڭنىڭ قىزىل تاريحى وتە تەرەڭ، قۇنىتتاپ اشۇعا تاتيدى، ئبىز مەلودراما «توروعاي»، قىزىل مەلودراما «شاۋشان جازبەنان شعۋ» قاتارلىلاردى قۇراستىرىپ بولدىق". ساۋ فيميڭ بىلاي دەدى: وسىنداي ئتۇرلى فورمالارمەن شينجياڭنىڭ قىزىل حيكاياسىن ويداعىداي اڭگىمەلەپ، قىزىل نەگىزگى تاقىرىپتى ويداعىداي تۇلعالاپ، قىزىل گەندى ۇرپاقتان ـ ۇرپاققا جالعاستىرامىز.

مۇنان تىس، ساۋ فيميڭ جۇپ قۇراعان تۇدىسىنا دەن قويا، شىنايى سۇيىسپەنشىلىكپەن كومەكتەستى. ئوزىنىڭ ئىس جۇزىندىك ارەكەتى ارقىلى ۇلتتار ىنتىماعىن امالياتتا ايگىلەدى. جۇپ قۇراعان تۇسى حاليسا حاميت ەكەۋىنىڭ جاس شاماسى قارايلاس. حاليسا كىشكەنتاي كەزىنەن باستاپ شەشەسىنەن ۇلتتىق بالكۇلشە پىسىرۋدى ۇيرەنگەن، ئوزىنىڭ ئدامدى ونىمدەر دۇكەنىن قۇرۋ ارمانى بار ەدى. ساۋ فيميڭ دا وسىنداي نارسەلەردى قاقتاۋعا اۋەس بولاتىن. ول ئوز قولىمەن حاليساعا بالكۇلشە پىسىرۋ تەحنيكاسىن ۇيرەتەدى. كەيىن حاليسانىڭ وتباسىندا وزگەرىس تۇىلىپ، ەرلى ـ زايىپتى اراسىندا قايشىلىق كوبەيەدى. ساۋ فيميڭ تالاي رەت ونى نزدەپ بارىپ سىرلاسادى، اقىرىندا حاليسا تۇرمىسقا دەگەن سەنىمى مەن بەكىمىن قايتادان ورناتادى، حاليسا ئوزى جالعىز قىزىن باقسا دا، جۇرەكتىلىكپەن قوس قولىنا سۇيەنىپ جاڭا تۇرمىسىن باستادى. قازىر حاليسا بالكۇلشە ساتۋ ارقىلى ايلىق كىرىسىن 6000 يۇاننان اسىردى. حاليسا بىلاي دەدى: "وسىنىڭ بارلىعىن ايەرگەن جاقسى ايەكەم ساۋ فيميڭگە العىس ايتامىن".